

Standardisering af vej- og trafikdata

Adgang til standardiserede data giver mulighed for mere effektiv offentlig administration og en mere konkurrencedygtig transportsektor. Vejdirektoratet har taget initiativ til et projekt, der har fokus på standarder, der vil medvirke til at skabe en sammenhængende digital infrastruktur for vejsektoren på tværs af både offentlige og private aktører.

Marie Lanng Pallisgaard. Vejdirektoratet
mlp@vd.dk

Hans Jørgen Larsen. Vejdirektoratet
hjl@vd.dk

Nils Holm. Vejdirektoratet
nh@vd.dk

Behovet for adgang til digitale informationer om veje og trafik er stigende i både offentlig og privat sammenhæng. Det gælder såvel ved offentlige myndigheders planlægningsopgaver og trafikantservice som ved erhvervslivets daglige ruteplanlægning, hvor der er brug for adgang til landsdækkende standardiserede vej- og trafikdata. Et stigende antal andre brancher har også interesse i vej- og trafikdata.

Fælles standarder vil betyde, at brugerne vil kunne opnå bedre samspil mellem deres it-løsninger. Når leverandørerne i fremtiden

ikke længere skal konkurrere om data, men koncentrerer sig om systemernes faciliteter, må man antage, at den større konkurrence om indhold og features vil resultere i billigere udvikling til fordel for brugerne og samfundet. Fordelene kommer yderligere i takt med, at standarden anvendes i praksis fx ved udvikling af systemer, og når data kan stilles til rådighed på standardiseret form via en digital platform (en central datafordeler), som forudsat i digitaliseringsstrategien.

Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi forudsætter, at data i langt højere grad end i dag kan udveksles på tværs i hele den offentlige og den private sektor. Der er bl.a. behov for, at der er defineret standarder for data, og at disse standarder er velkendte, samt at der er fastlagt standarder for, hvordan data udveksles. For vejdatas vedkommende er det særlig vigtigt med fastlagte og kommunikerede standarder for vejreferencsystemet, som er det grundlæggende element for al registrering af egenskaber om vejene og den trafik, som kører på vejene. Tilknytning af opdateret geografi til vejreferencsystemet er en forudsætning for,

at data i praksis kan anvendes i relation til digitale kort og dermed opnå den brede og anvendelse.

Projektet

Vejdirektoratets standardiseringsprojekt tager udgangspunkt i nogle af de mest umiddelbare data, der er nødvendige for at kunne registrere, udveksle og bredt anvende data bl.a. til transportformål. Ved en standard forstås i dette projekt en teknisk specifikation for elementer i et referencesystem, for egenskabsdata (attributter) og for interfaces for udveksling. I projektet behandles standarder med henblik på brug i forbindelse med digitale informationer om veje og trafik i Danmark.

Standardiserede data:

- Data om Rutenummererede veje og restriktioner som fx tungvognsnettet, farligt gods, modulvognstog og frihøjder
- Udvalgte trafiktal, dvs. årsdøgntrafik, julidøgntrafik, hverdagsdøgntrafik og ækvivalent 10 t akseltryk (Æ10)
- Udvalgte historiske data om trafikuheld.

Standardiseringsprojektet blev startet i 2012 med etablering af en projektgruppe og en styregruppe. I styregruppen deltager i dag ud over Vejdirektoratet også KL, KTC, Geodatastyrelsen, FOTdanmark og Grontmij. Hermed er alle primære sektorinteressenter deltagere, ligesom der er repræsentanter for de to vejforvaltningssystemer: vejman.dk og RoSy.

For at sikre optimal forankring tages der afsæt i tidligere standardiseringsaktiviteter og eksisterende stander, hvor det er muligt. Koblingen til INSPIRE (Transport networks-guidelines: <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/index.cfm/pageid/2>. INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) er i den sammenhæng et væsentligt fundament.

Som en del af standardiseringsarbejdet omfatter projektet også at fastlægge en egentlig model for governance, der omhandler den ledelsesmæssige forankring af standardisering på vejsektorområdet med tilhørende politikker, vejledninger og processer vedr. standardisering. Strukturen for governance forventes at træde i kraft ved årsskiftet 2013/14. Styregruppen vil indtil da i en vis udstrækning fungere som governance myndighed.

Standardiseringsaktiviteter i 2013:

- Standard om forgreninger og nummerringen af disse.
- Standardisering, der harmoniserer begreber anvendt i både FOT, CVF og CPR/BBR, fx vejstatus / vejklasse / vejtype, tværprofilelementer, vejbredde, vejbestyrelse / vejmyndighed.
- Beskrivelsen af standard for attributter udbygges med UML beskrivelser og herefter egentlige beskrivelser i XML.
- Standard for håndtering af tidsdimensionen (historiske og planlagte data) og kvalitet (metadata) specificeres yderligere.

Høring af standarden

I efteråret 2013 vil de udarbejdede standarder blive udsendt til en høring bredt i sektoren og blandt andre interessenter. Herefter sker en tilretning i forhold til høringssvarene, hvorefter styregruppen behandler det samlede materiale med henblik på vedtagelse inden årets udgang.

Autoritative grunddata

Regeringens Fælles Offentlig Digitaliserings Strategi (2011-2015) har som et væsentligt element, at der kan leveres såkaldte autoritative grunddata til andre parter end

de, der ejer eller har produceret data. For vejsektoren betyder det, at sektordata på et tidspunkt skal stilles frit til alle andre offentlige myndigheder og den private sektor. Parallelt med standardiseringsarbejdet kom vej- og kortsektorens parter i efteråret et væsentligt skridt videre i forhold til i fremtiden at kunne levere data, idet der i et workshopforløb blev udarbejdet en model for en ny fælles vejreference. Det helt afgørende er, at referencen er stabil over tid, og at den kan tilgås på mange måder: stationering, kilometrer, en adresse eller et sæt koordinater. Sektorens parter er nu enige om princippet, som er vedtaget i Samordningsudvalget vedrørende infrastrukturen for geografisk information og taget til efterretning i Bestyrelsen for grunddata i marts 2013. ■